

Äänestysaluejaon muuttaminen vuodelle 2025

Kh 19.08.2024 § 109
65/00.02.00/2024

Valmistelija

Juha Tielinen, keskusvaalilautakunnan sihteeri
p. 0400 228 556
juha.tielinen@taipalsaari.fi

Digi- ja väestötietovirasto on lähettänyt 22.5.2024 kirjeen kunnanhallitukselle, koskien äänestysaluejaon muuttamista vuodelle 2025.

Mikäli äänestysaluejakoa halutaan muuttaa, on kunnanvaltuuston tehtävä siitä päätös ennen 30.8.2024 ja annettava se tiedoksi digi- ja väestötietovirastolle 30.8.2024 mennessä.

Vaalilain 8 §:n mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jollei sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueiden pinta-alasta tai asukasmäärästä ei vaalilaissa ole tarkempia määräyksiä.

Seuraavat säännönmukaiset vaalit ovat samanaikaisesti järjestettävät kunta- ja aluevaalit 13.4.2025.

Äänestysalue määrittää äänestäjän vaalipäivän äänestyspaikan. Kun vaalien äänioikeusrekisteri perustetaan väestötietojärjestelmän tiedoista, äänioikeutetun äänestysalue määritellään hänen asuinrakennukselleen merkityn tiedon perusteella. Tämän perusteella määräytyy se, minkä äänestysalueen ja äänestyspaikan vaaliluetteloon henkilö lisätään, ts. missä hän voi vaalipäivänä äänestää. Asunnottomien, laitoksissa asuvien ja ulkomailla vakinaisesti asuvien äänioikeutettujen äänestysalueen valtuusto määrää kunnan äänestysaluejaon muuttamista koskevassa päätöksessään erikseen.

Ennakoäänestyksessä äänestäjä voi äänestää missä tahansa yleisessä ennakoäänestyspaikassa. Taipalsaarella ennakoäänestyspaikkoja on viime vuosina ollut kaksi, kirjastossa Saimaanharjulla koko ennakoäänestysajan avoinna oleva ja kunnantalolla rajoitetusti avoinna oleva.

Taipalsaarella äänestysaluejakoa on muutettu viimeksi vuonna 2010, kun Rehulan ja Leväsen äänestysalueet lakkautettiin äänestyspaikkoina toimineiden koulujen lakkautuksen yhteydessä.

Äänestysalueet, äänestyspaikat ja äänioikeutettujen määrät (noin) ovat olleet viime vuosina seuraavat:

001 Kirkonkylä	kunnantalo	1500
002 Merenlahti	kenttäosuuskunnantalo	140
003 Vehkataipale	Vehkataipaleen koulu	490
004 Kirjamoi	Saimaanharjun koulu	1500

Ylläolevan lisäksi asunnottomien, laitoksissa asuvien ja ulkomailla vakinaisesti asuvien äänioikeutettujen (yhteensä n. 130) äänestysalueeksi on määrätty kootusti Kirkonkylän äänestysalue.

Äänestysaktiivisuus vaihtelee eri vaaleissa ja eri äänestysalueilla, mutta karkeasti voi yleistää, että kolmasosa äänestäjistä äänestää ennakkoon, kolmasosa vaalipäivänä ja kolmasosa ei äänestä ollenkaan.

Merenlahden äänestysalue on jäänyt viime vaaleissa ns. pieneksi äänestysalueeksi vähäisten ennakkoäänien määrän takia. Keskusvaalilautakunnan on täytynyt tehdä asian johdosta erillistoimia vaalipäivän aikana.

Puolueilla on ollut viime vaaleissa vaikeuksia saada vaalilautakuntiin riittävästi työskentelyyn sitoutuneita jäseniä. Tämä on korostunut erityisesti kuntavaaleissa esteellisyyden takia sekä korona-aikana.

Jos äänestysalueita voimakkaasti yhdistetään, tulee vaalilautakuntien kokoa kasvattaa, jotta äänestäminen ja ääntenlasku olisivat sujuvaa.

Äänestysalueiden määrän vähentäminen saattaa heikentää äänestäjien mahdollisuuksia osallistua vaalipäivän äänestykseen. Jo useita vuosia jatkunut suuntaus on ollut äänestysalueiden määrän vähentäminen. Oikeusministeriö on mm. kirjeessään kunnille (2.6.2023, dnro VN/17100/2023) suositellut, että äänestysalueiden määrää ei tulisi ilman painavaa syytä ainakaan vähentää.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kuuramaa Kari

Päätösehdotus

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Merenlahden äänestysalue liitetään Kirjamoin äänestysalueeseen.

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.